

Zdraví

HLUKOVÁ ZÁTĚŽ

Nejvýznamnějším zdrojem hluku je silniční doprava. Nejvyšší počet obyvatel na území kraje, dotčených hlukem (ukazatel L_n pro rušení spánku je 60 dB) z dopravy na nejméně frekventovaných silnicích, žije v Havlíčkově Brodě (1 677 obyvatel), Jihlavě (1 633 obyvatel) a Třebíči (451 obyvatel). Celodenně ($L_{dn} = 70$ dB) je hlukem z dopravy dotčeno 1 558 obyvatel Havlíčkova Brodu, 1 177 obyvatel Jihlavy a 433 obyvatel v Třebíči.

- Strategická hluková mapa pro hlavní komunikace krajského města kraje Vysočina
Zdroj: MZ, CENIA

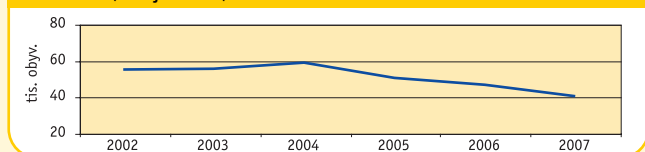

- Dle Směrnice 2002/49/ES o snižování hluku v životním prostředí, která byla implementována do zákona č. 258/2000 Sb., mělo Ministerstvo zdravotnictví povinnost pořídit strategické hlukové mapy pro hlavní komunikace, po kterých projede více než 6 mil. vozidel za rok. Strategickou hlukovou mapu pro tyto komunikace v kraji Vysočina vypracovala EKOLA group, spol. s r. o.

ALERGICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Znečištěné životní prostředí, jmenovitě znečištěné ovzduší, je jedním z mnoha faktorů, který se podílí na alergických onemocněních. Počet alergických onemocnění obecně stále narůstá. Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích v roce 2007 na území kraje byl 40 762, tj. 8 % všech obyvatel kraje (celkově je v ČR 9 % pacientů s alergickým onemocněním).

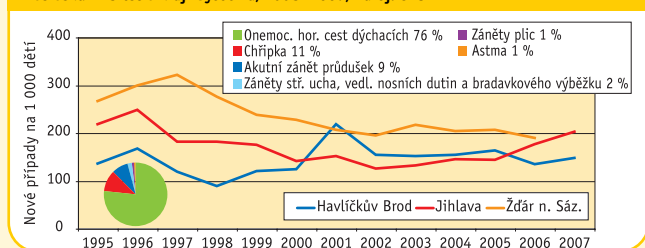
- Počet pacientů léčených v alergologických ordinacích kraje Vysočina [tis. obyvatel], 2002–2007, Zdroj: ÚZIS ČR, ČSÚ

AKUTNÍ RESPIRAČNÍ ONEMOCNĚNÍ (ARO)

ARO jsou nejčastější skupinou onemocnění dětského věku a jejich výskyt je výsledkem působení řady vlivů jako je epidemiologická situace, odolnost organismu, znečištění ovzduší a klimatické podmínky. Incidence ARO proto hraje důležitou roli v popisu zdravotního stavu obyvatelstva. Prezentovaná informace udává, kolik dětí (přepočteno na 1 000 dětí) bylo ošetřeno lékařem pro akutní respirační onemocnění; zahrnuje tedy i rozhodnutí rodiče, zda jít k lékaři, a subjektivní hodnocení lékaře.

- Počet nově zaregistrovaných ošetřených akutních respiračních onemocnění u dětí ve věku 1–5 let v kraji Vysočina, 1995–2007, Zdroj: SZÚ

- Údaje pocházejí od 8 spolupracujících dětských lékařů s klientelou celkem 13 739 dětských pacientů.

AKTIVITY KRAJE Z HLEDISKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Koncepční, strategické a programové dokumenty – oblast životního prostředí

- <http://www.kr-vysocina.cz/koncepcni-materialy.asp>
- Program rozvoje kraje Vysočina
- Koncepce hospodaření s odpady kraje Vysočina
- Plán odpadového hospodářství kraje Vysočina
- Aktualizace Programu ke zlepšení kvality ovzduší kraje Vysočina (PZKO) – 2006
- Program ke zlepšení kvality ovzduší kraje Vysočina (PZKO)
- Integrovaný program snižování emisí znečišťujících látek nebo jejich stanovených skupin kraje Vysočina (IPSE)
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje Vysočina
- Plány oblastí povodí (návrhy plánu oblastí povodí Dyje, Dolní Vltavy, Horní Vltavy, Horního a Středního Labe)
- Územní energetická koncepce kraje Vysočina

Grantové programy Fondu Vysočina

- <http://www.kr-vysocina.cz/www/fondvysociny/>
- Bioodpady
- Čistá voda
- Systém sběru a třídění odpadu
- Životní prostředí – zdroj bohatství Vysočina

Projekty kraje Vysočina v oblasti životního prostředí

- Projekt „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky“ – spolupráce kraje s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a. s.
– www.kr-vysocina.cz, téma životní prostředí/odpadové hospodářství
- Projekt „Zpětný odběr elektrozařízení na území kraje Vysočina“ – spolupráce kraje Vysočina se společností ASEKOL s.r.o.
– www.kr-vysocina.cz, téma životní prostředí/odpadové hospodářství
- Akční plán Krajského úřadu kraje Vysočina (2007) – „Podpora udržitelého rozvoje zajištěním environmentálních procesů MA21 na Krajském úřadě,“
- Projekt „Legese“ – spolupráce odborů informatiky a životního prostředí na části projektu, která je zaměřena na využití moderních informačních technologií pro propagaci vybraného tématu veřejné správy Krajského úřadu vůči občanům a dalším cílovým skupinám.

Kontakty a odkazy

Krajský úřad kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika
tel.: +420 564 602 111, fax: +420 564 602 420
posta@kr-vysocina.cz
<http://www.kr-vysocina.cz>

<http://www.kr-vysocina.cz/www/gis>
<http://www.kr-vysocina.cz/www/fondvysociny>

Porovnání stavu životního prostředí v kraji Vysočina s ostatními kraji podává srovnávací publikace: „Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR – Porovnání krajů, 2007“ – <http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2007

Zpracovala: CENIA, česká informační agentura životního prostředí

© 2008, Ministerstvo životního prostředí

Spolupracovali: Krajský úřad kraje Vysočina, Český hydrometeorologický ústav,

Státní zdravotní ústav

Grafický design a sazba: Daniela Řeháková

Tisk: LEONARDO

Kontakt:

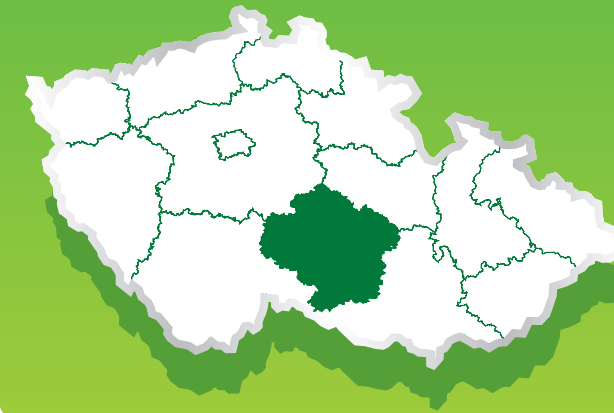
CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Litevská 8, 100 05 Praha 10
www.cenia.cz, info@cenia.cz, tel.: +420 267 225 340

Tato publikace vznikla za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky.
Vytisknuto na papíře vyrobeném bez použití chloru.

2007

Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Kraj Vysočina

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Obecná charakteristika

Rozlohou nadprůměrný kraj leží celým svým územím v oblasti Českomoravské vrchoviny, která je nejrozsáhlejší horopisnou jednotkou ČR. Vzhledem k tomu mají přírodní podmínky a krajinný ráz v celém kraji podobný charakter; s rostoucí nadmořskou výškou však přibývá lesnatost území a ubývá zemědělské využití. Nejvyšším bodem kraje je Javořice v Jihlavských vrších (837 m), dalším významným vrcholem je Devět skal v Žďárských vrších (836 m). Rozvodí moří táhnoucí se od severovýchodu na jihozápad dělí kraj na dvě téměř stejné části. Úmoří Severního moře do kraje zasahuje povodím Labe, respektive Sázavy, jihovýchodní polovinu kraje odvodňuje Svatka a Jihlava do Dunaje (úmoří Černého moře). Podnebí kraje je nejchladnější v centrální části kraje s nejvyšší nadmořskou výškou (Žďárské vrchy), směrem na jihovýchod a na sever průměrné teploty stoupají. Srážkově je území s ohledem na jeho vyšší nadmořskou výšku spíše chudší (400–800 mm roční průměr), což je důsledek centrální polohy v rámci ČR a absence návětrných efektů.

Kraj je převážně zemědělský s rozdrobenou sídelní strukturou. Průmysl je zastoupen zejména ve větších sídlech (Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou), a to odvětvím strojírenským a kovodělným, textilním, dřevozpracujícím a potravinářským. Kraj Vysočina nadále pokračuje v tradici zemědělské výroby (2. nejvyšší podíl primárního sektoru na tvorbě hrubé přidané hodnoty (HPH) z krajů). Pro některé zemědělské komodity a činnosti (produkce brambor, olejnín, pastevní chov skotu) je území Vysočiny optimální.

Kraj Vysočina je atraktivním z hlediska cestovního ruchu, nabízí dobré příležitosti pro pobytovou zimní i letní turistiku. Ekonomická výkonnost kraje je ve srovnání s ostatními regiony ČR podprůměrná. Podíl kraje na HDP ČR dosahuje v posledních letech 4,2 %, což představuje 11. místo mezi kraji. Kostrou dopravního systému kraje je dálnice D1, kvalitní severojižní propojení však zatím chybí.

Základní socioekonomické údaje kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ

Ukazatel	2007	Podíl na ČR (%) (průměr ČR)
Rozloha (km ²)	6 796	8,6 %
Počet obyvatel	513 677	5,0 %
Hustota obyvatelstva (obyv./km ²)	75,6	(130,4)
Podíl městského obyvatelstva (%)	58,4	(70,3)
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	5,6	(7,7)
Tvorba HPH na obyvatele (běžné ceny, 2006)*	237 755	(280 331)
Tvorba HPH podle sektorů (% , 2006)*		
Průměrná (zemědělství a těžba)	7,7	(4,2)
Sekundární (zprac. průmysl, staveb. a energ.)	49,5	(39,4)
Terciární (služby, doprava a správa)	42,8	(57,7)

* Hrubá přidaná hodnota (HPH) je dána rozdílem mezi produkcí statků a služeb a mezi spotřebou. Souhrn HPH za všechna odvětví v národním hospodářství plus daně minus finanční podpora z veřejných prostředků představuje hrubý domácí produkt.

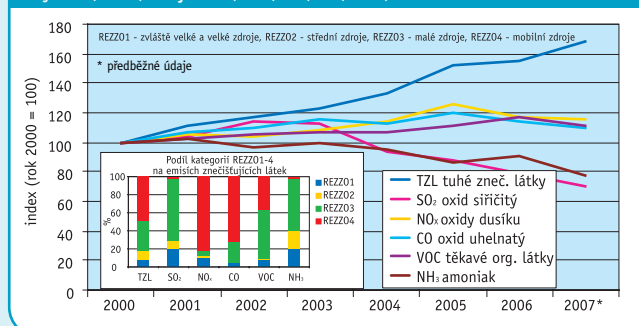

Ovzduší

EMISNÍ SITUACE

V meziročním porovnání došlo k poklesu emisí u všech hlavních znečišťujících látek kromě TZL, jejichž celkové emise oproti roku 2006 stouply o 8,5 %. Tento nárůst je dán zvýšením emisí z malých stacionárních zdrojů. V kraji Vysočina by v současné době došlo k překročení stanovené hodnoty krajského emisního stropu pouze pro NO_x o 1,07 kt za rok, ostatní emisní stropy k roku 2010 by byly za rok 2007 splněny. Specifickým problémem kraje Vysočina je produkce velkého množství emisí NH₃, dále velké dřevozpracující podniky, které jsou největšími výrobci daného sortimentu i v rámci celé ČR a EU. V neposlední řadě kraj Vysočina je z hlediska polohy dopravním uzlem, jehož celým územím procházejí důležité silniční tahy automobilové dopravy v rámci ČR a tranzitní dopravy do jiných evropských zemí.

Relativní vývoj emisí základních znečišťujících látek a struktura jejich zdrojů v kraji Vysočina, 2007, Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ

KVALITA OVZDUŠÍ

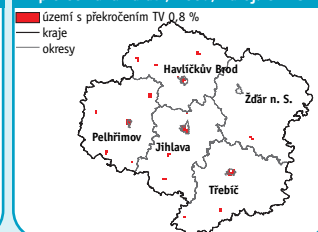
V roce 2007 bylo zaznamenáno překročení denního imisního limitu pro suspenované částice PM₁₀ na měřicích stanicích Jihlava-Znojemska a Velké Meziříčí (2 stanice z 8). Na stanici Jihlava-Znojemska byl překročen i roční imisní limit pro PM₁₀. Celkové hodnocení kvality ovzduší pro rok 2007 je příznivé. Žádná část území kraje nebyla definována jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší*. V porovnání s předchozími lety, kdy v roce 2005, resp. 2006 zaujímaly oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší 5,6 %, resp. 2 % území kraje, tak došlo samozřejmě k zlepšení situace.

V roce 2007 byl překročen cílový imisní limit pro průměrný ozon na 3 stanicích (Košetice, Kostelní Myslív, Jihlava) z 5, na kterých je měření této látky realizováno. Oblasti s překročenými cílovými imisními limity** pro ochranu zdraví zaujímaly v tomto roce 0,8 % území kraje. V porovnání s rokem 2006 (2 % území kraje) se jedná o zlepšení situace. Situace z roku 2005 (0,2 % území kraje) je s nynější srovnatelná.

Mapa oblastí kraje Vysočina s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2007, Zdroj: ČHMÚ

Mapa oblastí kraje Vysočina s překročenými cílovými imisními limity pro ochranu zdraví, 2007, Zdroj: ČHMÚ

* Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší se rozumí území v rámci zóny nebo aglomerace, kde je překročena hodnota imisního limitu pro ochranu lidského zdraví u jedné nebo více znečišťujících látek (oxid siřičitý, suspenované částice PM₁₀, oxid dusičitý, olovo, oxid uhelnatý a benzen).
 ** Platí pro kadmium, arsen, nikl a benzo(a)pyren. Ozon není do celkového hodnocení zahrnut z důvodu překročení jeho cílového imisního limitu na většině území České republiky. Imisní a cílové imisní limity (LV a TV) jsou ustanoveny nařízením vlády č. 597/2006 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Výběr měřicích stanic pro vyhodnocení kvality ovzduší: Stanice byla vybrána, pokud byl alespoň jednou na ní překročen imisní limit nebo byla zařazena alespoň jednou mezi pět nejhorších lokalit v kraji v dané charakteristice.

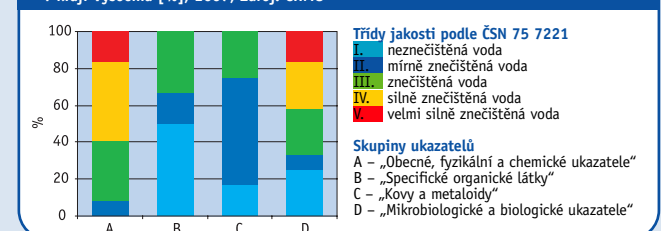
Voda

JAKOST VODNÍCH TOKŮ

V kraji bylo sledováno 12 profilů na vodních tocích Sázava, Jihlava, Svatka, Želetavka a Rokytná.

- Ve skupině A byly v V. třídě stanoveny AOX (adsorbovatelné organicky vázané halogeny) na proflech Jihlava-Vladislav a Svatka-Vír. IV. třída byla detekována pro profil Sázava-Žďár nad Sázavou. IV. třídou byl nejčastěji hodnocen veškerý fosfor (Jihlava-Batelov a Vladislav, Rokytná-Jaroměřice a Sázava-Chlístov). Dusičnanový dusík byl klasifikován převážně III. třídou, silně znečištěny dusičnanovým dusíkem byly profily Rokytná-Jaroměřice a Želetavka pod Bihankou. Obecně nejméně znečištěnými byly oba hodnocené profily Svatky (na Vírův ovšem byly AOX v V. třídě), dále pak Jihlava-Mohelno.
- Z látek skupiny B dosáhl hodnot III. třídy pouze chlorbenzen.*
- Ve skupině C bylo dosaženo maximálně III. třídy. Jednalo se o rtuť na profilu Jihlava-Vladislav, zinek na Svatce-Vír a veškeré železo na Sázavě-Žďár nad Sázavou.
- Ve skupině D ovlivnil výsledné zatřídění zejména chlorofyl. IV. nebo V. třídy dosáhl na Jihlavě, kromě profilu Mohelno, a na Sázavě v Ledčích nad Sázavou a v Chlístově. Termotolerantní koliformní bakterie dosáhly nejhůře III. třídy, a to pouze na profilu Jihlava-Beranov.

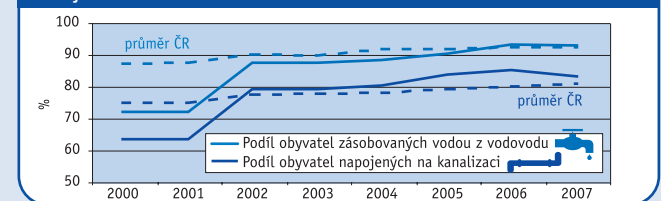
Podíl měřicích profilů ve třídách jakosti vod ČSN podle skupin ukazatelů A–D v kraji Vysočina [%], 2007, Zdroj: ČHMÚ

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 1,35 mil. m³ na hodnotu 26 mil. m³. Zároveň počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně zvýšil o 441. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2007 činila 84,6 l na obyv. za den, což je méně než průměr ČR. Ztráty pitné vody ve vodní síti se dlouhodobě pohybují pod průměrem ČR, který v roce 2007 činil 18,6 %.

Zásobování pitnou vodou a připojení na kanalizaci v kraji Vysočina [%], 2000–2007 Zdroj: ČSÚ

Podíl ztrát z vody vyrobené pro veřejnou potřebu v kraji Vysočina [%], 2000–2007, Zdroj: ČSÚ

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
22,2	19,6	19,6	19,8	17,5	17,1	17,1	14,3

V domech napojených na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2007 žilo 69 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo pouze 81,9 % odkanalizovaných odpadních vod. Za nejvýznamnější akce ke snížení množství znečištěného vypouštěného v odpadních vodách lze považovat v roce 2007 uvedení do trvalého provozu ČOV Jihlava – kapacita 99 917 ekvivalentních obyvatel (EO), ČOV Humpolec – 23 514 EO, ČOV Nové Město na Moravě – 18 700 EO, ČOV Moravské Budějovice – 17 600 EO, ČOV Bystřice nad Pernštejnem – 15 800 EO, ČOV Náměšť nad Oslovou – 8 000 EO, ČOV Svatka – 2 200 EO a ČOV Želetava – 1 100 EO. Do zkušebního provozu byla uvedena ČOV Věžnice – 437 EO.

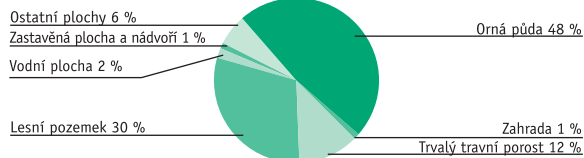
* Vliv problematické meze stanovitelnosti.

STRUKTURA VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Rozloha kraje Vysočina v roce 2007 činila 679 572 ha. Meziročně klesla výměra orné půdy o 328 ha a trvalých travních porostů o 51 ha, vzrostla výměra lesních pozemků o 126 ha, vodních ploch o 60 ha a zastavěné plochy o 41 ha. Ostatní kategorie se výrazně nezměnily.

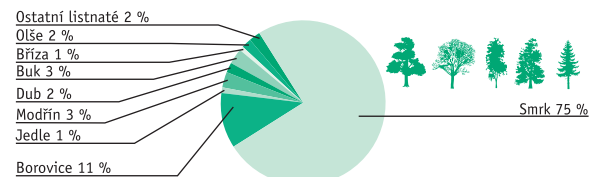
Struktura využití území v kraji Vysočina [%], 2007
Zdroj: ČÚZK

LESNATOST A DRUHOVÁ SKLADBA LESŮ

Výměra lesů kraje Vysočina v roce 2007 činila dle ČÚZK 206 348 ha (dle ÚHÚL 206 637 ha), lesnatost dosáhla 30,4 % (průměr ČR je 33,7 %), tj. šesté nejníže hodnoty v ČR. Lesy zvláštního určení tvořily 7 % rozlohy lesů, meziročně se jejich rozloha procentuálně nezměnila.

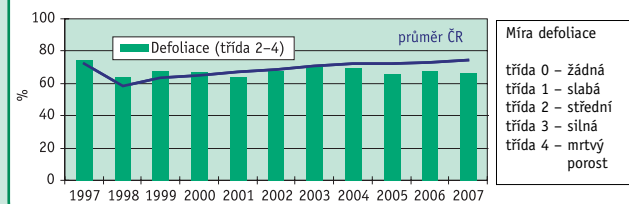
Druhová skladba lesů v kraji Vysočina [%], 2007
Zdroj: ÚHÚL

ZDRAVOTNÍ STAV LESŮ

Zdravotní stav porostů je určován především mírou defoliace*, jejíž vývoj u jehličnatých porostů starších 60 let znázorňuje následující graf. Výše nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy, z nichž polomy vázané na poškození větrem tvoří rozhodující většinu, dosáhla šesté nejvyšší hodnoty v ČR, 576 tis. m³ dřeva. Těžba smrkového kůrovcového dřeva byla evidována v rozsahu 55 tis. m³. Vysoké hodnoty těžby ovlivnil lednový orkán Kyrill.

Vývoj míry defoliace jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2–4) v kraji Vysočina [%], 1997–2007, Zdroj: VÚLHM

* Defoliace (odlistění) – relativní ztráta asimilačního aparátu (listů nebo jehličí) v koruně poškozeného stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.

Ekologické zemědělství (Zdroj: MZe)

V roce 2007 vzrostl počet ekofarem v kraji Vysočina meziročně o 27 podniků na 63 ekofare, dle tohoto ukazatele se řadí kraj na desáté místo v ČR. Výměra zemědělské půdy obhospodařované ekologicky se meziročně zvýšila o 590 ha na 5 129 ha, na celkové výměře zemědělského půdního fondu ČR se podílela 0,12 %.

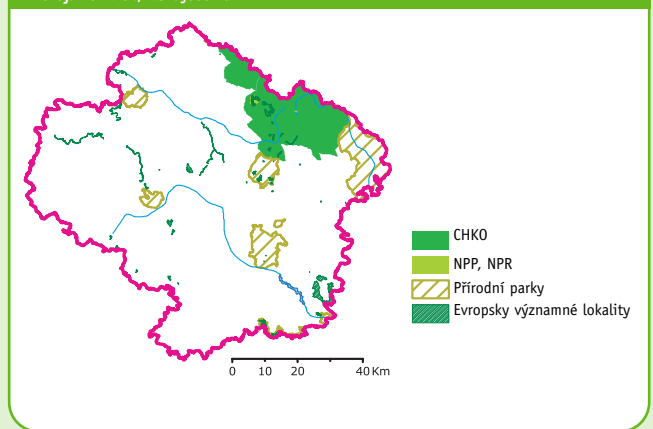

ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY

Na území kraje se z velkoplošných zvláště chráněných území nacházejí CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné hory. V kraji bylo v roce 2007 evidováno 169 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 5 454 ha – konkrétně 7 národních přírodních rezervací (NPR), 3 národní přírodní památky (NPP), 67 přírodních rezervací (PR) a 92 přírodních památek (PP). Dále se na území kraje nachází 11 přírodních parků, které zajišťují územní ochranu přírody na obecní úrovni. 5. 6. 2007 byla vyhlášena nová PR Svatomariánské údolí (13,52 ha) a 1. 10. 2007 PR Spálava, obě na území CHKO Železné hory. Nebyl vyhlášen žádný nový přírodní park, ani nebylo zrušeno žádné zvláště chráněné území.

Kraj Vysočina v roce 2007 vynaložil na péči o zvláště chráněná území (ZCHÚ) a ochranu druhů a stanovišť 4,2 mil. Kč. Jedná se zejména o péči o ZCHÚ (pravidelné ruční kosení a kosení malou mechanizací, odstraňování náletů dřevin, podpora původních druhů dřevin – oplocek), označení chráněných území v terénu, zpracování plánů péče, přípravu podkladů pro převyhlášení ZCHÚ a ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (záchranné transfery, inventarizační průzkumy).

Mapa územní ochrany přírody v kraji Vysočina
Zdroj: AOPK ČR, KÚ Vysočina

Z hlediska chráněných území v rámci soustavy Natura 2000 zasahuje na území kraje 57 evropsky významných lokalit (EVL) o průměrné rozloze 89,7 ha. Do kraje nezasahuje žádná ptačí oblast (PO). Podrobnější mapu územní ochrany přírody v kraji Vysočina naleznete na http://gis.kr-vysocina.cz/website/uzemi_ochrany_prirody.

Kraj připravuje projekt do II. výzvy OPŽP prioritní osy 6, Oblast podpory 6.1 – Implementace a péče o území soustavy Natura 2000.

ZÁCHRANNÉ PROGRAMY

Na realizaci některých záchranných programů se podílí stanice ochrany fauny při AOPK ČR v Pavlově u Ledče nad Sázavou. Pracoviště působí také jako stanice pro handicapované živočichy. Zároveň toto zařízení propaguje ochranu přírody mezi veřejností a je zde možné absolvovat prohlídku s odborným výkladem.

Kraj Vysočina připravuje ve spolupráci s AOPK záchranný program pro koroptev polní.

NÁHRADA ŠKOD ZPŮSOBENÝCH VYBRANÝMI ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝMI ŽIVOČICHY

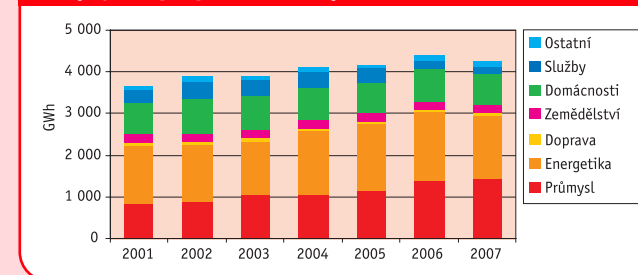
Ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., byla v roce 2007 vyplacena 94 žadatelům celková částka ve výši 2 781 tis. Kč. Z toho škody způsobené vydrou říční na rybách činily 1 659 tis. Kč a byly poskytnuty 84 žadatelům. Škody způsobené kormoránem velkým na rybách činily 1 122 tis. Kč a byly poskytnuty 10 žadatelům. Škody způsobené jinými vybranými zvláště chráněnými živočichy nebyly v rámci kraje Vysočina požadovány.

SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

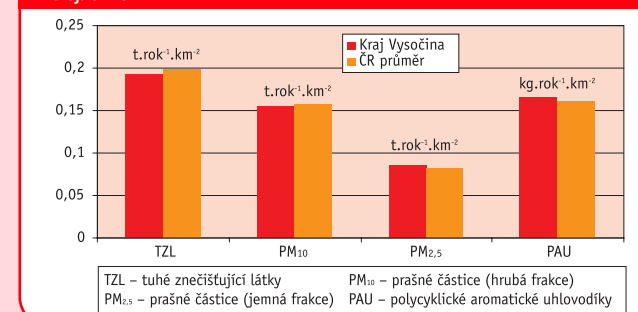
V kraji Vysočina je nejvýznamnějším spotřebitelem elektrické energie oblast energetiky a průmyslu. V průmyslovém odvětví zaznamenáváme v posledních letech velký nárůst, v období 2001–2007 vzrostla spotřeba elektřiny o 73 %. Nezanedbatelnou položkou ve spotřebě jsou též domácnosti.

Vývoj hrubé roční spotřeby elektřiny v jednotlivých sektorech národního hospodářství v kraji Vysočina [GWh], 2001–2007, Zdroj: ERÚ

MĚRNÉ EMISE Z VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Měrné emise z vytápění domácností v kraji Vysočina [t.rok⁻¹.km⁻², kg.rok⁻¹.km⁻²], 2006*
Zdroj: ČHMÚ

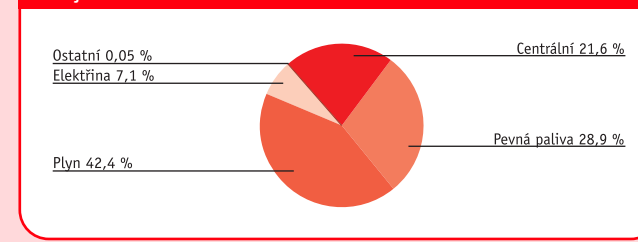

* Údaje za rok 2007 se dle předběžných údajů ČHMÚ nebudou příliš lišit.

STRUKTURA VYTÁPĚNÍ DOMÁCNOSTÍ

Kraj Vysočina má v porovnání s ostatními kraji v ČR jeden z největších podílů vytápění domácností plynými palivy, tj. 42,4 %, což představuje více než 76 000 domácností.

Struktura vytápění domácností v kraji Vysočina [%], 2007
Zdroj: ČHMÚ

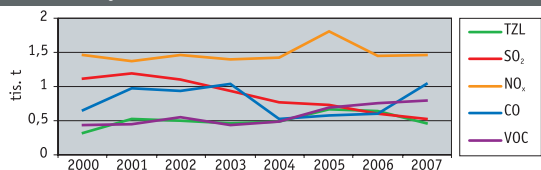

Průmysl, těžba

EMISE Z PRŮMYSLU

V období 2000–2007 výrazně klesly emise SO₂ (o 52 %), emise těkavých organických látek (VOC) vzrostly o 82 % a tuhých znečišťujících látek (TZL) vzrostly o 42 %. Emise NO_x a CO meziročně kolísají, nevykazují rostoucí, ani klesající tendenci.

• Vývoj emisí z velkých zdrojů znečišťování (REZZ01)* v kraji Vysočina [tis.t.rok⁻¹], 2000–2007, Zdroj: CHMÚ

* REZZ01 – stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu

• Výpis hlavních zdrojů z IRZ (Integrovaného registru znečištění) v kraji Vysočina, 2006 Zdroj: CENIA

Podnik	Emise do ovzduší	Emise do vod	Přenosy v odpadech
KRONOSPAN ČR, spol. s r.o.	formaldehyd, nemethanové těkavé org. slouč. (NMVOC), NO _x , PM ₁₀		
Sklo Bohemia, a.s.		Pb	Pb
ŽDAS, a.s.	CO ₂ , NO _x , SO ₂		As, Ncelk, Pcelk, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Zn

PODNIKY EMAS

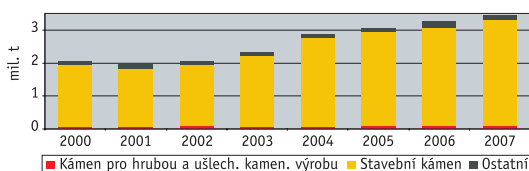
• Organizace se zavedeným systémem environmentálního managementu dle EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) v kraji Vysočina, Zdroj: CENIA

Název společnosti	Datum registrace do Programu EMAS	Sídlo společnosti	Obor činnosti
HBH odpady s.r.o.	22. 5. 2006	Havlíčkův Brod	shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, jejich úprava k dalšímu využití
REMAT Jihlava a.s.	22. 5. 2006	Jihlava	shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, jejich úprava k dalšímu využití
Stora Enso Timber Ždírec s.r.o.	26. 3. 2007	Ždírec nad Doubravou	lesnictví a těžba dřeva
Stora Enso Timber HV s.r.o.	26. 3. 2007	Ždírec nad Doubravou	lesnictví a těžba dřeva

TĚŽBA NA ÚZEMÍ KRAJE

V kraji je v současnosti naše jediné těžební ložisko uranu Rožná. Hlubinně dobývané ložisko produkuje zhruba polovinu množství uranu, potřebné pro provoz našich jaderných elektráren. Kromě dolování uranu (zahrnutého v kategorii „ostatní“) má na území kraje největší podíl těžby stavební kámen. Jeho produkce vzrostla v období 2001–2007 téměř o 85 %. Jako kamenická surovina se uplatňují výhradně žuly z okolí Lipnice a Telče (Mrákotín).

• Vývoj těžby na území kraje Vysočina [mil. t], 2000–2007 Zdroj: ČGS-Geofond

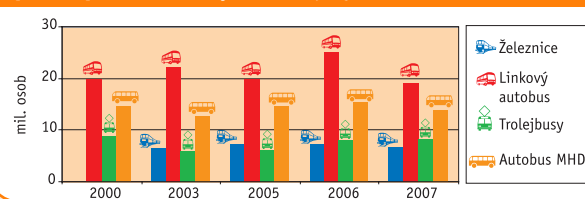

Doprava

CHARAKTERISTIKA A INTENZITA DOPRAVY

Kraj leží na nejvytíženější dopravní tepné země, dálnici D1, která zajišťuje hlavní silniční propojení západu a východu ČR. Většina dopravy v kraji má proto tranzitní charakter. Intenzita dopravy na dálnici D1 v kraji se pohybuje mezi 35–45 tis. vozidel denně. Intenzita dopravy na tomto úseku dálnice roste směrem Brnu. Významnější severojižní propojení kraje dosud chybí, nejvyužívanější je silnice Jihlava – Havlíčkův Brod – Pardubice s intenzitou, které se blíží 10 tis. vozidel denně. Zbývající část silniční sítě (kromě tahů směřujících do Rakouska) má pouze lokální význam a nižší vytížení.

• Počet přepravených osob jednotlivými druhy veřejné dopravy* v kraji Vysočina [mil. osob], 2000–2007, Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

• Množství přepraveného nákladu* v kraji Vysočina [tis. t], 2000, 2003, 2006, 2007 Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

	2000	2003	2006	2007
Železnice	1 988,1	1 005,6	1 252,8	1 621,0 (6,8 %)
Silnice	25 879,7	20 879,9	27 836,4	22 062,8 (93,2 %)

* Jedná se o počet přepravených osob (resp. zboží) nezávisle na délce přepravy. Údaj byl vypočten jako součet přepravních objemů v rámci kraje a mezi kraji (přes hranice kraje).

AUTOMOBILIZACE A HUSTOTA DOPRAVNÍ SÍTĚ

V roce 2007 bylo v kraji Vysočina registrováno 202 344 osobních a dodávkových vozidel do 3,5 t. Na 1 000 obyvatel kraje Vysočina připadá 394 osobních automobilů do hmotnosti 3,5 t.

• Hustota dopravní sítě v kraji Vysočina [km, km.km⁻²], 2007 Zdroj: Ročenka dopravy 2007, MD ČR 2008

2007	Délka komunikací v kraji (km)	Hustota dopr. sítě (km.km ⁻²)
Železnice	650	0,1
Silnice celkem	4 997	0,735
Silnice 1. třídy	421	0,062
Dálnice	93	0,014

EMISE Z DOPRAVY

Kraj je značně zatížen emisemi z dopravy, jejichž produkce souvisí s tranzitní funkcí kraje. V roce 2006 se kraj podílel 8,1 % na celkových emisích CO₂ z dopravy v ČR (1,42 mil. t) a 9,2 % (589 t) na emisích prašných částic. Měrné hodnoty znečišťujících látek na obyvatele patří v kraji mezi nejvyšší v ČR (2,8 t CO₂ na obyv., 1,15 kg PM na obyv.). Vývoj emisí je nepříznivý u skleníkových plynů (CO₂ a N₂O), emise prašných částic stagnují, u ostatních látek dochází k mírnému poklesu, a to zejména z individuální automobilové dopravy.

• Vývoj produkce emisí z dopravy v kraji Vysočina [t] Zdroj: ČDV, 2007

Škodlivina	2005	2006	2007**
CO ₂	1 392 092	1 422 012	1 479 041
CH ₄	129	123	123
N ₂ O	166	171	180
CO	18 447	16 989	16 071
NO _x	8 645	8 238	7 880
VOC	3 744	3 437	3 261
SO ₂	45	46	48
PM	601	589	589

** předběžné údaje; PM – prašné částice

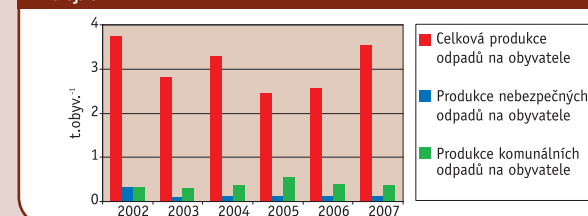
Odpady

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Mezi hlavní producenty odpadů v kraji patří převážně větší podniky a firmy, např. MOTORPAL, a.s. Jihlava, ŽDAS, a.s. Žďár nad Sázavou, Mars Svratka, a.s., TOKOZ a.s. Žďár nad Sázavou, První brněnská strojírna Velká Bíteš, a.s., První brněnská strojírna Třebíč, a.s., AGROSTROJ Pelhřimov, a.s., BOSCH DIESEL s.r.o., apod. Tyto i jiné podniky a firmy mají v souladu s Plánem odpadového hospodářství kraje zpracované plány odpadového hospodářství původce (POH), v nichž si stanovují cíle, m.j. ke snižování produkce ostatních a nebezpečných odpadů.

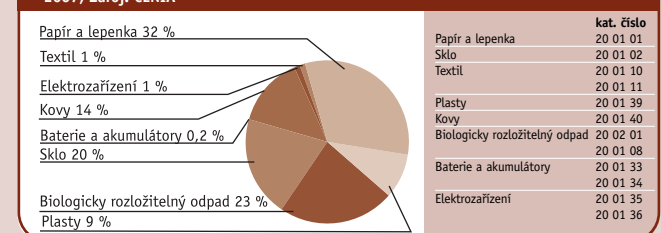
V kraji je většina komunálních odpadů ukládána na skládky, avšak roste podíl vytříděných složek komunálních odpadů. Zařízení na využívání smíšeného komunálního odpadu (kat. č. 200301) v kraji dosud chybí. Některé obce začínají s odděleným sběrem bioodpadů, které využívají v kompostárnách nebo bioplynových stanicích. Seznam povolených zařízení pro sběr, výkup, odstraňování nebo využívání odpadů (skládky, spalovny, biodegradační plochy, kompostárny atd.), kterým byl Krajským úřadem kraje Vysočina udělen souhlas k provozu na území kraje, ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, je uveden na webových stránkách kraje: www.kr-vysocina.cz/zivotni-prostredi.asp (seznam oprávněných osob v sekci odpadové hospodářství). Přetrvávajícím problémem je nedostatek finančních prostředků na rekultivaci starých skládek odpadů, i když v současné době některé obce začínají používat finančních dotací z EU fondů na rekultivaci starých skládek.

• Produkce odpadů na obyvatele v kraji Vysočina [t], 2002–2007 Zdroj: CENIA

MATERIÁLOVÉ VYUŽITÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

• Struktura materiálové využitelných složek komunálních odpadů v kraji Vysočina [%], 2007, Zdroj: CENIA

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ

• Množství odpadů odstraněných skládkováním v kraji Vysočina [tis. t], 2002–2007 Zdroj: CENIA

